

da ne vedó: ali voditelji Slovencev trdijo pravo ali sovražniki njihovi? Nemškutarjev zagrizenih in onih, ki delajo na razpad Avstrije, se ve, da tudi ta knjiga ne bode ozdravila; kajti te bode spametoval le hudourni čas. — Naj bi se tedaj prav obilo razširila po našem svetu, vsaj z 20 soldi (tolikošna je knjižici cena) se po njej mora zasejati obilo dobrega sadú. Dobiva se v Mariboru pri Ed. Ferlincu in Ant. Novaku, kakor tudi pri odborovem tajniku prof. Majcigerji. Tudi po Giontini-u in Klerr-u v Ljubljani se more dobiti.

Dopisi.

Trst 19. aprila. — Mila spomlad sè svojo zeleno odejo nas je kar na enkrat objela; drevje je že vse zeleno, trta in druge reči se dobro razvijajo. Mraz ni toliko poškodoval, kakor smo se s prva bali; vse se je nekako popravilo. — Zopet je bil veseli dan 16. t. m. v Rojanski čitalnici; sešlo se je ogromno število udov in rodoljubov tudi od daleč. Jako mične so bile deklamacije naših mladih deklet in fantov, posebno pa moram omeniti sedmoletnega dečka g. Dolinarjevega, ki je deklamoval „Za Hrvate naše brate“ tako izvrstno, da mu je vse ploskalo. Po deklamacijah je bila gledališka igra „Samo“, o kateri na kratko le to rečem, da moremo ponosni biti, da imamo tako vrle igralce; zato jim v imenu vseh poslušalcev iskreno hvalo izrekam. Omeniti pa moram v tej igri še to, da „Triesterica“, ki ni nič boljša od ljubljanskega „Tagblatta“, je zatrobila na velikonočno soboto, da Rojanska čitalnica napravi na velikonočni pondeljek „besedo“ z igro „Samo, slovenski kralj“. Policija, travši „Samo, slovenski kralj“, precej pošlje komisarja, da knjižico vzame in jo pod ostro cenzuro dene. Al ker se ni nič našlo, na kar bi se mogel kak renegat obesti, prišla je brez ovire na oder. Ker je bila z veliko pohvalo sprejeta, zato upamo, da nas igralci še enkrat ž njo razveselijo. Tombola in lepe pesmi so končale veseli večer. Tržačan.

Rojan 18. aprila. — Zahvaljujemo se prebivalcem Kranjske gore prav srčno, ki so našega vrlega uda g. Valentina Mertelna slovesno na pokopališče spremili. Naša čitalnica je zgubila navdušenega narodnjaka. Pozno sicer smo zvedeli njegovo smrt, a vendar veliko prezgodaj. Bodi mu zemljica lahka!

Ivan Dolinar, društveni tajnik.

Zreče na Štajarskem 16. aprila. J. K. — Naj drage nam „Novice“ blagovolijo iz našega kraja vzeti nekoliko vrstic v svoj predalček. — Kakor je ošabnemu Napoleonu III. glorijska zginila, da je moral zapustiti svoj prestol, tako tudi se je zgodilo našemu nemškutarškemu županu Vukošku; tudi on je moral zapustiti prestol županijski. Vrtal in skušal je sicer obdržati se na tem prestolu in klical na pomoč c. k. okrajno glavarstvo v Celji, al vse mu ni nič pomagalo; znebili smo se ga; padel je, dane bode več vstal; namesti njega je bil od novih odbornikov izvoljen Peter Dobnik, po domače Bučar. On je zvest državlján, rodoljub in dober kristijan. Jurij Hren, Jože Potočan, Miha Gačnik, Valentin Rušnik, Matija Kukovič so novi odborniki. Zdaj je za cerkveno stran veliko bolje. Tudi ob šolsko nadzorništvo je prišel. Zdajci pa ga je huda jeza popadla, ter nas začel vse od kraja tožiti, da smo podpihovalci in šuntarji ljudstva itd. Naj bi raji skrbel, da dragi most čez Dravino hitro skonča! — 29. prosenca se je v Konjiškem trgu začelo katoliško-politično društvo v hiši pri Druškovci; že v prvem shodu se je zapisalo 100 udov, in zdaj jih šteje že blizo 200 udov; imeli smo zdaj že tri prav izvrstne seje. Društvo je poslalo milovalno pismo v slovenskem jeziku do svetega

Očeta Pija IX. Ker je zdaj šel naš občespoštovani gospod kanonik Jožef Rozman, prvomestnik društva, v Rim, je vzel to pismo seboj, da ga predloži sv. Očetu. Vložilo je naše društvo že tudi protest zoper nove šolske postave in pritožbo uradnijam, da se tako slabo spolnuje §. 19. temeljnih postav in se nam ne dadó pravice, ki narodu našemu gredó. 4. seja bode 30. aprila. Tudi pri nas v Zrečah bomo osnovali katoliško-politično društvo; saj nam ga je živo potreba, ako še kaj hočemo ubraniti napačnih volitev, kakor je bilo dosehmal. — Pred 6 leti sem si jez naročeval iz Ljubljane prsni sirup, ki je ljudém prav dobro pomagal. Zdaj ga ne dobim več. Zatoraj prosim sl. vredništvo „Novic“, naj pozvé, kdo ima v Ljubljani tako zdravilo in nam naznani.*)

Metlika 14. aprila. — Z veseljem smo v št. 15. „Novic“ čitali, da v poslednji seji je odbor družbe kmetijske okrajnemu šolskemu svetu tukajšnjemu podaril 200 divjakov za šolski vrt, in da prihodnje leto dobí žlahnih cepičev. Iskrena zahvala za to radodarnost izrekamo kmetijski družbi. Kar pa se tiče poprošenih pešek, moramo opomniti, da se ni čuditi, ako bi jih bili nekoliko iz Ljubljane radi dobili. Šolski vrt je nam še le pred enim mesecem po milosrčnosti našega velečastnega župnika gosp. Antona Reš-a v šolsko korist prepuščen bil, toraj nam ni bilo na misli popred pešek nabirati, predno nam ni bil prostor za setev zagotovljen. V prihodnje se vé da bomo si pešek dovolj preskrbeli. V tem malem času, kar nam je novi šolski vrt v rokah, smo vže do 700 dreves nasadili, in nadjamo se v kratkem jih še toliko nasaditi. Bog daj vspeh temu ravnanju!

Odbor okrajnega šolskega sveta.

Kapelle, predsednik.

Iz Zatičinske okolice na Dolenskem. (O novi cenitvi zemljiški). Da smo mi Kranjci in še posebno Dolenci z zemljiškim davkom hudo preobloženi, to je že starodavna pritožba in tako očitno pred svetom ni nobeden še naših ran tolikrat in resnično odkrival kakor naš deželni zbor, v katerem smo čuli tudi glas grofa Antona Auersperga. In dosegel je to, da je milostljivi cesar ukazal, da vsako leto se odpiše nekoliko davka. Morebiti je naš deželni zbor tudi najbolj povod temu dal, da se zdaj po vsem cesarstvu cenijo zemljiški davki na novo. Kamo so prišle naše kmetije, prepriča se vsak lahko, naj gré le gledat naših hlevov, pa šteje goveda, prešiče, konje; videl bode, da je živine — glavnega stebra vsacega kmetijstva — premalo, a tudi kakošna je! Potem pa naj gre gledat v Ljubljano k tisti gospóski, ki ima zapisane dolžnike, in videl bode samo v letu 1870. zaradi zaostalih davkovskih dolgov tavžent in tavžent eksekucijskih intabulacij; pa naj gré še dalje k okrajnim sodnijam in naj preračuni silne stroške za te intabulacije. Al niso vse to žive a žalostne priče, kako od leta do leta raste uboštvo ljudstva našega? Ubogi kmet zdihuje, da v kljub temu, da pridno dela, varčno gospoduje in nič ne zapravlja (zanikernih gospodarjev in takih, ki pijančevajo, ne štejemo tù vmes), si vendar ne more pomagati na bolje.

Ko je lanska naša „Pratika“, ktera se v nobeni hiši po kmetih ne pogreša, nam povedala, da se bodo zemljišča na novo cenila in po tej cenitvi drugačen zemljišk davek ustanovil, mislil si je marsikter kmet: hvala „Pratiki“, da nam tudi pové in razjasni, kar zadeva našo kožo! Bog je res milostljiv in pravičen; on vidi naše nadloge in reve in nas hoče po novi postavi rešiti silo težavnega stanú. Al se vé, da pomoč

*) Obrnite se na štacuno gosp. Wenzel-na v Ljubljani; on ima mnogovrstne prsne sirupe. Vred.

nam more očitna biti; breme se nam mora djansko polajšati, sicer vse naše upanje splava po vodi. Letošnja „Pratika“ nam pa ni nič omenila, kako in kaj je o tej zadevi. Zato hrepenimo zdaj po tem, kar nam „Novice“ povedó o cenilnem delovanji. — 17. dne t. m. so bili žapani in drugi zvedenci poklicani po naši okrajni cenilni komisiji v Zatičino ter so bili poprašani za ceno naših pridelkov od leta 1855. do 1869. Ker pa si posestniki nismo nikoli zapisovali cene prejšnjih let, nismo bili v stanu družega povedati kakor le poprečno ceno, kakor nam je v spominu bilo, tako-le: vagán prosá 1 gold. 60 kr., ajde 1 gold. 60 kr., lanenega semena 3 gold., krompirja 70 kr., repe 20 kr., cent prediva 10 gld., detelnega sená 60 kr., senožeškega sená sladkega 50 kr., kislega 25 kr., mešanega 30 kr., močvirnega 15 kr., otave sladke 40 kr., kisle 20 kr., mešane 25 kr., zimske slame 20 kr., poletne 25 kr., vedro vina 1 gld. 20 kr., seženj drv trdih 80 kr., mehkih 40 kr., detelnega semena cent 30 gld., gozdne stelje en voz z 10 centi 20 kr., cent gnojá 2 gld., 1000 trt 10 gld., vprega 4 kónj za dan 10 gold., dveh 6 gold., enega 3 gold., 4 volov 7 gold., dveh 4 gold., dnina navadnega delalca na dan 80 kr., posebno izurjenega 1 gold. 20 kr. — Naj pri tej priliki omenim še to, da lansko leto sta dva gospoda od okrajne cenilne komisije malo časa bila tukaj in da je neki cenilni inšpektor prišel v Zatičino pozvedit, po čim da grajščina svoje senožeti v najém daje. Najemščina grajskih senožet je veliko viša kakor družih, zato si mislimo, da je gospod inšpektor tudi poprašal, od kodi ta viša cena? in če je, kakor posel njegov zahteva, to izprašal, gotovo je zvedel, da tū so bili umetno in drago napravljeni ribnjaki nekdanjih tukajšnjih minihov, in da bi krivično bilo, ako bi se tak svet jemal za merilo pri cenitvi družih. — Kar se tiče cene drv, ne bi bilo v nemar puščati, da gospodar, kateri vsako leto 100 sežnje (klafter) lesá pravilno brez poškodbe gozda v razmeri k temu, kar ga doraste, prodati more, od tega pa le 10 sežnjev po 5 gold. spečati more, mora vseh 100 sežnjev s številko 50 gold. razštet (razdeliti), in da le po tej razštevi se najde prava cena za seženj drv. — Konečno pa še to: Živo želeto je, da oni gospodje, ki imajo izvršiti cenitev, ne bi pozabili, da cena pšenice, rži, ječmena in ovsa po ljubljanski tržni ceni ne more veljati za naš domači pridelek, kajti una je merjena po veliko boljsem iz Ogerskega pripeljanem žitu.

Iz Razdrtega 19. avg. (Očitna zahvala.) Razglasite drage „Novice“ pristrčno zahvalo vsem dobrotnikom, kateri so pogorelcem našim na pomoč prihiteli. Prva pomoč nam je dospela že na dan požara, ko je c. k. okrajni glavar gosp. Globočnik 100 gold. razdelil siromakom in potem se marljivo prizadeval, da so presvitli cesar v ta namen 400 gold. darovati blagovolili. Slavna čitalnica z 170 gold. in kazina s 30 gold. v Postojni ste siromakom našim naklonile lepo pomoč; ravno tako ljubljanski „Sokol“ s čitalnico združen z veselico v Tavčarjevi dvorani z 78 gold. Gospod Kafov iz Ljubljane je podaril 100 gold. in gospá Lenasi iz Gorice 60 gold. Gospod Anton Mihieli iz Razdrtega, posestnik in tudi sam pogorelec, prepričan o veliki nesreči, je podelil 50 gold. Še je več drugih blagih src, ki so v ta namen darovali, katerim se sploh zahvaljujemo v imenu nesrečnih pogorelcev ter jim hvaležnih src zakličemo: Bog Vam povrni stoterno!

V imenu odborov:

Anton Osana.

Iz Kamnika. (Očitna zahvala.) Podpisani odbor šteje si v svojo živo dolžnost, da očitno hvalo izreka dobrotljivemu podporniku naše čitalnice gosp. Alojziju

Stadlerju, kositrarskemu mojstru (Spängler) v Kamniku za njegov velikodušni dar. Naredil je namreč naši čitalnici zopet dva jako lepa lestenca (lustra), ktera kaj lepo kinčata sedanje večje čitalničine prostore. Naredil ju je rodoljubni mož za tako malo odškodovanje, da lahko rečemo, da jih je čitalnici le podaril. Bodi mu za to pristrčna zahvala! Ob enem pa take lestence prav posebno priporočamo čitalnicam vsem, ki nimajo plinove osvečave, da si jih omislijo. Narejeni so za 6 petroleumovih svetilnic; to pa toliko svetlobe daje, da zadostuje skoro za vsako dvorano; pri vsem tem se pa gotovo več ko polovico stroškov za svečavo prihrani. Vrh tega pa so tudi kaj lep kinč čitalnici. Tudi za cerkve bili bi pripravi. Konečno naj bode rodoljubni g. Stadler priporočan tudi cerkvenim predstojnikom, ako jim je treba zvonikov (turnov) pokrivati. On je lepo okusno in natančno izdelal zvonik tukaj na „malem gradu“ in na „žaleh“, kakor tudi zvonik v Nevljah pri Kamniku in v Mediji pri Zagorji. Za vsa ta dela mu predstojništva omenjenih cerkvá gotovo bodo radi najboljša spričala dali. Sploh ima vrli ta obrtnik veliko zalogo družega v njegovo rokodelstvo spadajočega blaga.

Odbor čitalničin.

Iz Kamnika 20. aprila. — Da bi obilo prostora imele naše mile „Novice“ za bolj lokalne zadeve, napisal bi jim lahko veliko o čitalnici naši; al ker vem, da imajo mnogovrstnega gradiva na kupe, omenil bodem na kratko le to, da so nas naši vrli igralci in igralki zelo razveseljevali z glediščinama igrama „Zgubljeni sin“ od Fr. Silvestra, jako ginljivo igro, in z veselo igro „Ultra“. Le tako naprej gospodje in gospodičine! mati Slovenija ima veselje nad vami. Krepko je treba stati, a vse na tanko in premišljeno ravnati, kajti naši sovražniki so nam vedno za petami, in vsako priložnost, da! še celó „božjo pot“ porabijo, da bi nam bili na škodo; vlovili so celó par častilakomnih čitalničarjev, ktere imajo za orodje, da bi med nami delali zdražbo; al dozdej jim je še povsod spodletelo, kajti iskrena volja in stanovitnost pravega domorodca je kakor skala nepremakljiva, in tacih poštenih mož, hvala Bogu, ni ravno malo pri nas. — Snuje se zdaj od nemškutarske stranke nek „Damenverein“ tukaj; ude za to društvo je kaj marljivo uradnik g. Lileg nabiral; njih naloga bode menda postrežba ranjenih vojakov. Ali mar že tako po vojski smrdi med našimi nemškutarji? Radovedni smo, koliko kruha bode iz moke naših „damic“!

Iz Ljubljane. (Iz odbora kmetijske družbe.) Ministerstvo kmetijstva je vprašalo kmetijsko družbo, to je, dotični odbor: ali ostane pri svojih predlogih o tem, kaj in koliko naj se iz državnega denarja za letošnje leto dá podpore za povdigo kmetijstva in gozdarstva, ali če želi kaj drugače? Stavilo pa je ministerstvo to vprašanje zato, ker zdaj še le bo državni zbor dunajski dognal denarni proračun za leto 1871. — Po vsestranskem prevdanku je dotični odbor v nedeljski seji sklenil prositi ministerstvo, naj podeli za letošnje leto: za prvo ustanovitev niže kmetijske šole na Kranjskem 5000 gld., — za prvo ustanovitev vinske in sadjerejske šole v Vipavi, ali če je ne bode mogoče narediti, za enako šolo na Dolenskem 3000 gld., — za statistiko kranjskih pridelkov 1000 gld., — za nakup kmetijskega orodja 1000 gld., — za gnojnišča 300 gld., — za nakup različnih semen 600 gld., — za povdigo sviloreje 500 gld., — za sadjerejske in vinorejske namene 1000 gld., — v povdigo predivstva za orodje in seme 300 gld., — za premije goveje živine in nakup plemennih juncev 6000 gld., — za nakup ovác 1000 gld., — za nakup prešičev 1000 gld., — za povdigo čbeloreje 400 gld., — za povdigo gozdarstva 1300 gld., —

za napravo kalí za napajanje živine v tacih krajih, kjer ni vode, 3000 gold., — vrtu družbe kmetijske v pomoč kmetijskih skušenj, nakupa semen itd. 400 gold.; — skupaj po takem 25.800 gold. Subvencije za stanovitnega potnega učenika kmetijstva se za letos ni prosilo dotičnih 1200 gld., ker še nimamo tacega učenika.

— (*Deželni odbor*) je deželni vladi na njeni dopis predlagal, da se leto 1871. za pripravo plačuje po 63 krajc. od milje.

— (*Beseda v čitalnici naši s plesom*) v nedeljo, poslednja letošnje zimske sezone, bila je tako sijajna, da se dá primerjati le najlepšim Vodnikovim besedam preteklih let. Toliko je ta večer vrelo občinstva v národni dom, da je manjkalo prostora. Tudi c. kr. deželni predsednik baron Conrad je „besedo“ počastil s svojo nazočnostjo. In kdo je bil oni magnet, ki je v prijaznem pomladanskem večeru vendar toliko občinstva združil v čitalnični dvorani? V vseh točkah izvrstni program, ki so ga izpeljevale nam že dobroznane priljubljene moči, še posebno pa slavljena gospodičina Elena Pesjakova, ki je danes prvič pela v čitalnici in zadnjikrat na javnem odru. Naj nam je danes dopuščeno odstopiti od navadnega popisovanja posamesnih točk, v katerih so gospodičina pl. Neugebauerjeva, gospodje pevci, ki so peli samospeve in osmospev, gospodičine pevke in gospodje pevci, ki so peli zборе, in vsi drugi v glasbinem razdelku pomagali povečati poslednjo „besedo“; kajti namen nam je le po občutkih, ki so vladali ta večer v čitalnici, razdeliti „besedo“ na dvoje, katerim je konečno pristopilo še veselje, ki se je izrazovalo v živahnem plesu po besedi. Gospá Kor. Šolmajerjeva je namreč do solz ganila poslušalce s deklamacijo „Graničara“, gospodičina Elena Pesjakova pa je s petjem svojim v pravem pomenu besede elektrizirala vse pričujoče. — „Graničar“, izvrstno poslovenjen po Fr. Cegnarji, je v malo vrsticah velika žaloigra, katero nam je gospá Šolmajerjeva v vseh djanjih tako živo predstavila pred oči, da nas je grôza tresla pri besedah Graničarjevih: „kdo si?“ in smo žalosti koprnili, videti „prestreljeno njegovo mamico“. Navdušena pohvala je donela mojstri v deklamaciji. To je bil ginljivi del „besede“. V drugem delu pa je mojstrica pesmi, gospodičina Elena Pesjakova nas očarala s dvema pesmama: ena je bila arija iz Verdijeve opere „Trovatore“, druga arija iz Gounodove „Ave Marije“. Prekrasni glas, umetnost pevanja, preljubenzjivi način, kako Elena poje, in vrh vsega tega še odlična cela njena oseba: vse to skupaj misli si, dragi bralec, in lahko bodeš razumel pohvalo tako gromovito, da se je zibala dvorana in da se poslušalci niso pomirili, dokler ni še enkrat stopila na oder in zapela nam mične Vilharjeve „tičice“, kateri so zopet častitali viharji slava-klici in cvetlični šopki. Mati njena, slavna naša pesmica, gospá Lujiza Pesjakova, ki je tudi počastila to večernico s svojo nazočnostjo, videla je zopet danes, kako narod slovenski vé ceniti, kar se izvrstnega poklada na oltar domovini naši. In tako smo pričali, kar smo v začetku tega popisa rekli o sijajnosti poslednje čitalnične besede. Pevovodju gosp. V. Valenti izrekujemo pa še posebno zahvalo za vredbo interesantne besede.

— (*Bolnišnici ljubljanski*) je Barlič France iz Goricanj zapustil 5 gold., ktere je gospod Kolovratski župnik upravnistvu imenovane bolnišnice izročil. — Želeti bi bilo, da bi se pri oporokah sploh tudi deželnim dobrodelnim napravam kaj zapustilo.

— (*Grof Margheri*) je v klubu „velicij posestnikov“, kateri so za 3 lote manj zagrizeni ustavoverci kakor Fux-i, Sturm-i, Giskre itd.

— (*Dr. Klun*) — to iz gotovega vira moremo povedati — je že prodal vso hišno opravo pa tudi stanovanje že oddal, ker se maja meseca misli podati na svoje posestvo v Švico. Ali bo iz Švice hodil centralistične „velike posestnike“ zagovarjat v kranjski deželni zbor ali ne, tega še ne vemo, kajti Švicar dr. Klun postane zdaj djansko federalist, kakor je z besedo, dobro plačano z ruskimi rublji, že bil v pisanjih svojih.

— (*Za župana*) je gosp. Dežman potrjen in včeraj bil vmesten. Magistratni uradnik Hudobivnigg, ki je pri odpovedi prejšnjega župana dr. Zupana še solze pretakal, se je včeraj že potolažil; ni se več ihtil, kakor unidan, ko je v zapisniku slovó jemal od prejšnjega župana; po takem si je novi župan že pridobil eno nasprotno dušico. Da bi bil pa cesarski namestnik tako pozdravljal kolovodjo deželni večini nasprotne stranke, kakor „Tagblatt“ piše, tega ne moremo verjeti. — Predvčeranjim je magistrat pollicitandi prodal 10 oralov mestnega maha.

— („*Tagblatt*“) hoče svoje laži o dram. društvu operati in od nas zadnjič priobčeno dejansko pojasnilo s tem pobiti, da starim lažem pristavlja nove. Kakor je nam povedano iz zanesljivega vira, je vse, kar je „Tagblatt“ kvasil v svojem odgovoru, od prve do zadnje pike laž, debela laž. „Tagblatt“ se sicer jezi in po svoji navadi imenuje naš kratek odgovor surov; al to stvari ne premeni, laž je laž in resnica pa resnica, za slednjo pa „Tagblattu“ ni mar. Sramota je res, da se more kak list s tako strastjo valjati v samih lažeh in nesramnih psovanjih, kakor to vidimo dan za dnevom pri „Tagblattu“ in spet posebno o dogodbi na Šmarni gori unidan, ko sta „feuerwehrist“ Pristov in njegov pajdaž tolovajsko napadla mirne ljudi, sina gosp. Zadnikarjevega in še družega, kar se je „Tagblatt“ predrznil tajiti. Naj lažnik, ki take „feuerwehriste“ pod svoje krilo jemlje, sicer pa zavoljo navadnega pijanca celo našo deželo sramoti, gré prašat sodnijo, pa bode zvedel, da so „Novice“ resnico govorile.

— (*Slovenska predstava*) na korist gospodičine Albine Brusove in gosp. Šušteršiča bode jutri v četrtek 27. t. m. v gledališču. Igrale se bodo tri mične igre, med njimi dve novi, namreč: „Odkrila je srce“, v kateri ima jako lepo nalogo gospodičina Brusova, „Beli Othelo“ in konečno burka „Živo mrtva zakonska“, ki je že znana. Priljubljenost obeh beneficijantov in njih zasluge za narodno gledališko umetnost, ter tudi dobro izbrane igre so nam porok, da bode gledališče polno in da se je nadejati prav veselega večera. — V nedeljo 30. t. m., to je ravno pred sejmom, pa je zopet predstava na korist gospodu Medenu. Igrale se bodete dve igri „Suknjo doli“ in „Diamant“, med igrama pa je pevski del in sicer krasni veliki zbor jetnikov iz opere „Fidelio“ in finale za tenor in kor iz opere „Lucija“ in morebiti še kaka pevska točka. Ker se končajo s tem letošnje slovenske predstave se nadejamo tudi pri tej predstavi prav obilnega obiska, ktereга srčno želimo visokocenjenemu gosp. Medenu.

— (*Vabilo*). Prihodnjo soboto dne 29. aprila zvečer ob 7. uri bode odbor „Slovenije“ imel svojo sejo in se pomenkoval o nekij nasvetih zastran gorenske železnice. — Potem pa se začnejo ob pol 8. uri govorniške vaje in sicer o časnikarstvu, pri čemur se je nadjati, da se udeleži več govornikov in je tedaj pričakovati zanimiv večer. Zato se vabijo vsi udje društva „Slovenije“ in (ker to ni zborovanje, da bi se kaj sklepalo) tudi čitalnice v navadno dvorano. Sedanja dôt je menda na več časa v političnem in narodnem ob. || u odločivna, toraj je treba

združevati moči in spoznavati cilj in konec našega delovanja, kakor tudi sredstva, da bi se vendar enkrat dokopali do narodne ravnopravnosti, narodne splošne omike in narodne sreče. Žrtve malega časa gotovo niso prevelike.

— (Pri zadnji gledališki predstavi) na korist gospej Odijevi sta beneficijantinja in gosp. Meden lepo izvršila dvospev iz opere „Trovatore“; tudi zbor je lepo pel. Pesebno hvalo pa je zaslužila gospá Odijeva v šaloigri „V Ljubljano jo dajmo“, v kateri, poleg družih je gosp. Gecelj tako izvrstno igral, kakor da bi bila ta rola nalašč za-nj narejena. Škoda, da gledališče ni bilo polno.

— („Sokole“), ki se hočejo djanjsko udeležiti javne telovadne predstave, naj pridejo v saboto 29. dne t. m. ob pol osmi uri zvečer v telovadnico.

J. Z. Vesely, načelnik.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — V zbornici poslancev je v zadnjih sejah bilo malo zanimivega. Nova postava za notarje o legaliziranji pisem ne bo za celo Avstrijo veljala in tedaj tudi ne za Kranjsko, ker je premalo notarjev, da bi se mogel vpeljati „honaritätszwang“ pri vseh pisemih. — V petek je predstavil grof Hohenwarth novega poljskega ministra dr. Groholskega, kateri se je vsedel v národni obleki na stran ministra dr. Schäffle-a. Klub Poljakov je dr. Groholskemu sam nasvetoval, naj prevzame ministerstvo. Nekteri trdijo, da je to imenovanje prva stopinja do boljšega. Bomo videli! Levičnjaki posebno veliko v zbornici občujejo s Poljaki. Morebiti mislijo, da jih potegnejo na svojo stran, al Poljaki pravijo, da zdaj je prepozno, ker imajo zastopnika v vladi. — V tej seji je tudi zbornica spet prav „ženjalno“ sklenila, da se davki pobirajo le spet za mesec maj! Ali pa bode državni zbor dognal proračun za letošnje leto pred koncem maja ali morebiti še le junija meseca, kdo vé to danes? — Po lastnemročnem pismu cesarja od 20. aprila, ste sklicane delegaciji na 22. dan maja na Dunaj. To dela ustavoverskim listom velike skrbi in jezi jih zeló vse. Ne ve se še za gotovo, ali bode državni zbor ob enem z delegacijami delal ali ne.

(Telegram „Novicam“ 25. dne t. m.) „Ravnokar je grof Hohenwarth zbornici poslancev izročil radovedno pričakovani predlog vladni, rekši, da ta predlog zadeva le izpeljavo §. 19. deželni postav (po katerem deželni zbori imajo pravico, z ozirom na deželne potrebe nasvetovati premembe splošnih postav in naprav, in staviti predloge za nove splošne postav in naprave gledé na potrebščine deželne). Dalje je rekel, da sprava z državnopravno opozicijo se mora skušati doseči po drugi poti, ker noben predlog ne bi v tem državnem zboru peljal do zažaljenega cilja“.

— (Poziv za ustanovitev spomenika Tegetthoffu na Dunaji.) V cvetu moških let je nemila smrt Avstriji vzela Vilhelma pl. Tegetthoffa. Ozek grob objema kratko sè slavo venčano junakovo življenje in njegovo bodočnost. A kakor bodo avstrijsko zgodovino za vselej krasotile zmage, ktere je on pridobil, tako naj se njemu na slavo vzdigne spomenik, kateri bode pričal, da so že vrstniki dostojno čislali moža, junaka, domorodca, zvestega služabnika svojega cesarja, in kateri naj bi pozne vnuke vzpodbujal na njem se vzgledavati o vseh vojaških in državljanskih krepostih. V glavnem in prestolnem Dunajskem mestu pred obljubno cerkvijo naj se postavi ta

spomenik. Pred tistim Božjim hramom, ktereja je blagosrčna udanost nadvojvoda Ferdinanda Maksimilijana sprožila, in ki je zdaj sam blazemu nesrečniku meksikanskemu cesarju Maksimilijanu spomenik, tam je najblagougodnejše mesto tudi Tegetthoffovemu spomeniku. Saj ste Maksimilijanovo in Tegetthoffovo imeni najtesneje združeni. Pod najvojvodom se je pomoršček Tegetthoff izučil; njemu je meksikanski cesar pri ločitvi izročil pomorstvo, svoj najljubši plod; cesarjev duh se je nosil nad malobrojnimi ladijami ob tisti uri, ko jih je Tegetthoff s krepko dušo vodil v boj in zmago. In po telo umorjenega presvetlega prijatelja in dobrotnika je bil globoko presunjeni žalujoči vitez šel v daljni del svetá, da bi ga čez valovito morje pripehljal v tiho dedovsko pokojišče. Kakor je Tegetthoff bil pravi avstrijski sin, tako bodi tudi njegov spomenik postavljen samo iz avstrijsko-ogerskih moči, — domovinsk spomenik, ktereja naj bi se udeležil vsak, bodi-si tega ali onega rodú, jezika, stanú, bogat ali ubožen.

Narod, kateri svojih junakov ne časti, ni jih vreden!

Odbor za ustanovitev spomenika Tegetthoffu na Dunaji.

Nadvojvoda Ludevik.

Grof Beust, grof Julij Andrassy, grof Ernest Waldstein, grof Rudolf Vrbna, konter-admiral baron Pöckh, general-major baron Ebner, župan dr. Felder.

I. Zapisek

doneskov, danih Njeg. ces. kralj. visosti presvetlemu gospodu nadvojvodu Ludeviku za spomenik Tegetthoffu na Dunaji:

Njeno Veličanstvo cesarica	1000 gold.
Njeno Veličanstvo cesarica Karolina Avgusta	2000 „
Nadvojvoda Frančišek Karol	1000 „
Nadvojvodica Sofija	1000 „
Nadvojvoda Karol Ludevik	1000 „
Nadvojvodica Annunciata	500 „
Nadvojvoda Ludevik	3000 „
Nadvojvoda Albrecht	1000 „
Nadvojvoda Karol Ferdinand	500 „
Nadvojvoda Vilhelm	500 „
Nadvojvoda Leopold	500 „
Nadvojvoda Ernest	300 „
Nadvojvoda Sigismund	300 „
Nadvojvoda Rajner in nadvojvodica Marija	300 „
Modenska vojvoda in vojvodica	500 „
Princ Avgust Koburg	1000 „
Knez in kneginja Schwarzenberg	5000 „
Grof Ivan Waldenstein	775 „

Francosko. — Še zmirom se Francozje med seboj grozovito koljejo; kri je zopet scurkoma tekla v poslednjih bojih med armado Pariške in Verzajlske vlade. Puntarska vlada strahuje v Parizu vse prebivalce tako, da se njej nihče ne upa zoperstaviti. Dala je zadnji čas ukaz, da vsak moški od 19. do 55. leta mora na boj iti. Velika nevolja zato je na Francoskem, da si prava vlada v Verzajlu in njen načelnik še zmirom ne upa zatreti puntarske drhali v Parizu, ki strašno nesrečo razširja čez celo državo. Nemški cesar pa menda zadovoljno gleda, kako čedalje bolj propada Francija.

Listnica vredništva. Gosp. A. Č. v N—R: Oni sv. Lambert je na Dolenskem.

Loterijne srečke:

v Gradcu	} 22. marca 1871:	61.	47.	17.	1.	74.
na Dunaji		83.	60.	76.	7.	39.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 6. maja.						